

Eesti seisukohad Euroopa Liidu välisinvesteeringute määruse muutmise ettepanekule

Eesti seisukohad antakse Euroopa Komisjoni poolt 24. jaanuaril 2024. a. esitatud välisinvesteeringute määruse muutmise ettepaneku kohta eesmärgiga suurendada olemasoleva raamistiku tõhusust ja tulemuslikkust ning tagada kogu liidus põhjalikum ühtlustatus. Liikmesriigid (edaspidi LR) küll juba teostavad ELi ülest koostööd, kuid hetkel kehtivad piirangud ning erinevused liikmesriikide mehhanismide ulatuses ja prioriteetsete sektorite määratlemises tekitab lünki ELi julgeoleku kaitsmisel. Seetõttu viiakse ka läbi riiklike õigusnormide suurem ühtlustamine.

Algatuse kohaselt määratakse kindlaks minimaalne valdkondlik kohaldamisala, kuhu kuuluvatest välisinvesteeringutest peaksid kõik liikmesriigid koostöömehhanismi kaudu teatama:

- investeeringud ELi äriühingutesse, mis osalevad ELile huvi pakkuvates projektides või programmides, mis on esitatud ettepaneku I lisas, ning
- investeeringud ELi äriühingutesse, mis tegutsevad ELi julgeoleku või avaliku korra huvi seisukohast eriti olulistes valdkondades, mis on esitatud ettepaneku II lisas.

Eesti toetab taustauuringumehhanismi rakendamist kõigis liikmesriikides, leiame, et riiklike õigusnormide suurem ühtlustamine on vajalik, et muuta koostööd liikmesriikide ja komisjoni vahel tõhusamaks. Peame vajalikuks määratleda kindlaks minimaalne valdkondlik kohaldamisala, kuhu tehtavaid investeeringuid liikmesriigid kontrollivad, jättes alles vabaduse minna miinimumulatuses kaugemale. Toetame *greenfield*-välisinvesteeringute lisamist määruse kohaldamisalasse ning taustakontrolli laiendamist ELi investoritele, mida kontrollivad ELi välise riikide üksikisikud või ettevõtted. Eesti peab oluliseks, et täpsustatakse eriti oluliste tehnoloogiate määratlus, et minimeerida halduskoormuse kasvu.

Eestis on välisinvesteeringute määruse muutmise ettepanekuga seotud välisinvesteeringu usaldusvääruse hindamise seadus (VUHS).